

14. b) Obrat k jazyku a jazykové hry. Škola řečových aktů.

- subjekt jako střed vesmíru nefunguje
 - již během 19. století hledají filosofové jiné fenomény, které rozpouští/ přesahuje člověka (já)
 - **fenomény:**
 - **nevědomí** - psychoanalýza Sigmunda Freuda
 - **touha**
 - **jinakost** - transkulturní komunikace, život v jiných kulturách
 - **filosofie**(zabývá se tím, co může nahradit člověka), **lingvistika**(jazykověda) a **sémiotika** (nauka o znacích)- o komunikaci
-

Obrat k jazyku

Nelidský obrat

Obrat k lidskému tělu

1. Obrat k jazyku

- trvá stále již 150 let
- člověka přesahuje myšlení ve znacích, teprve tato komunikace tvoří člověka
- veškeré myšlení subjektu(já) se děje ve znacích (v symbolech)
 - všechna komunikace jsou znaky- znak zastupuje něco, co tu není
 - **znak je vždy to, co není (můžeme odkázat na něco, co tam v tu chvíli není)**
 - **znaky = symboly = (božské) formy, které dokáží zastoupit to, co tu není**
 - ne jenom slova
 - dokononalou vlastnost znaků objevil **Charles Peirce 1868**
 - **Vše, co se v lidském společenství odehrává, odehrává se ve znacích, na kterých panuje částečná shoda** (některé jsou jasnější než jiné)
 - jsou spojeny gramatikou nebo dopravní značky, piktogramy,...může znaky házet do prostoru a ono to funguje
 - ****člověk sám je také pouhý znak (**symbol prohnutí vztahů např. Míša vaculíková, někoho dcera, učitelka apod.)**
 - Nietzsche řekl: **Gramatika je bůh** - symboly bez gramatiky by nefungovaly, tvoří provázanost
 - argot, slangy, nářečí-žijí si vlastním životem, nikdo je nemůže změnit

Martin Heidegger

- německý filosof, tvůrce **fenomenologie**- vytvořil svůj vlastní filosofický jazyk
- 30. léta na straně nacizmu
- učitel českého filosofa Jana Patočky

Není bytí bez jazyka pro člověka

Martin Heidegger

Herbert Mead

- americký filosof a sociální psycholog
- pokud člověk produkuje v tomto systému, kdy o něm jako o znaku musíme něco vědět, pak se produkuje ze společenství a v nějaké komunikaci a vztazích → **společenství je víc než to já, prvotní není individuum, ale společenství, ze kterého vyrůstá**
 - druzí o něm musí něco říct a něco znamenat
- člověk jako symbol vyrůstá ze společenské komunikace, jinak by něm nebylo, co říci
- **dokázali jsme najednou opustit to já a dá se s tím velmi dobře pracovat**

Herbert George Mead

Ludwig Wittgenstein [vitg(e)nštajn]

- 30.léta [20.st.](#)
- původně matematik, **přichází s konceptem jazykových her** 🍷
- **celý lidský život je vlastně jazyk sám a činnost(praxe) do které je jazyk vetkán**
- komunikace/jazyk jako život sám
- **bez jazyka není bytí pro člověka**
- zkoumal jazyk a nejdříve ho na něm bavila přesnost a poté **nepřesnost ve smyslu náhody**

říká: Jazyk je živel, který si s námi hraje.

- jazyk je hra, na kterou můžeme být připraveni
 - velmi dobrou slovní zásobu a velmi dobrou znalost gramatiky
 - pak se můžeme nechat unášet tou hrou a pokusit se být dobrým hráčem
 - podstatným prvkem takto pojaté komunikace je tedy hra a náhoda, **mizí racionalita o kterou se celou dobu opírala moderna (Myslím tedy jsem.)**
 - hluboké myšlenky nevznikají v cizích jazycích, ale v mateřštině

Vědomí a rozum nemohou být filosofickým základem neboť prostě **nejsou dány**.

- co je dáno jsou **komunikativní činnosti**
 - **vědomí a rozumný subjekt pohltily jazykové hry**

Ludwig Wittgenstein

- 23/11 6. **2. obrat k jazyku (I)**
 - subjekt jako střed vesmíru nefunguje
 - již během 19. století hledají filosofové jiné fenomény, které rozpouští/přesahuje člověka (já)
 - **fenomény**
 - **nevědomí** - psychoanalýza Sigmunda Freuda
 - **touha**
 - **jinakost** - transkulturní komunikace, život v jiných kulturách
 - **filosofie**(zabývá se tím, co může nahradit člověka), **lingvistika**(jazykověda) a **sémiotika** (nauka o znacích)- o komunikaci

Sapirova–Whorfova hypotéza

- dva antropologové zformulovali hypotézu
 - nedá se verifikovat(vyvrátit ani potvrdit)

Každý člověk vnímá a interpretuje svět ve své mateřštině

- jinak interpretuje světy jsou velice různorodá vzhledem ke strukturám našich mateřštin
- **jsme vrženi do nějaké kultury, doby, společnosti, rodiny - vzdělání, nahlížení světa, říkání já**
- **pojetí reálného světa vystavěno na jazykových zvyklostech konkrétní dané komunity, jež pak předurčují určitý výběr interpretace reality→ žijeme bez velké nadsázky v jiných světech**
 - málo prostoru pro naší seberealizaci, individualitu
 - M. Faucault: Musíme svůj život vynalézt, není to samozřejmá záležitost.
 - komunikace přesahuje rozum a racionalita, které nemohou řídit chod věcí